

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:			
Helyesen:		Videkre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel

Nyomorgó ügyvédek.

Debreczen, márcz. 23.

(G. M.) Most, hogy az új perrendtartást tervezetben elkészítették, egyszerre csak észrevették, hogy mennyi a szegény ügyvéd, — a közegészségügy államosítása alkalmából megemlékeztek az orvosok nyomorúságáról is. A kik pedig a technikusoknak a doktori czímet akarják juttatni, azok is azzal állanak elő, hogy legalább ezt juttassák nekik, mert hiszen egyébként a technikus is sokat nélkülöz, sokat koplal és gyakran valóságos vértanuja ambíciójának. A lateinerek nyomorúsága fölött megeredtek a könyvek és megindultak a szívek. Mozgalom indult meg, hogyan lehetne bajukon segíteni.

Am mintha gunykazaj ütne meg fülünket. Kik nevetnek ilyenkor, mikor sirni lehetne? Kik azok, kik a lateinerek nyomorúságának segítőit kinevetik? Kik azok, kik a jószívek hadseregének mozgalmát még csak komolyan sem veszik! A lebujsok és munkásegyletek szociálistái nevetnek, az ő odujukból pattant ki a gunykazaj. Nevelhetnek is! A diplomás emberek, kik a jelenlegi társadalom leghatalmasabb támasza voltak, ime csak most kezdenek ébredni vakságukból. Ők, a nyomorultak, akikről jó társaságban még csak beszélni sem szabad, már jó előre látták a bekö-

vetkezendő helyzetét. A lateinerek, a középosztály értelmisége csak most fedezték fel a nyomort, csak azért, mert néhány merészebbnek közülök megnyílt a szája és hangot adott az egész osztály kebelében lakozó keserűségnek. Ime a lateinerek csak most fedezték fel nyomorukat! És az elkeseredett hangok mintha visszhangjai volnának annak a szózatnak, melylyel a szociállisták eddig őket is „remitgették.“ amíg az alsóbb néposztály százazrei sópáncodtak nyomorukon, a felsőbb rétegek az államhatalom fülei be voltak dugva. Süket volt. Elbizakodott, mert úgy hitte. Logy biztos talajban van uralmának gyökere, úgy gondolták, hogy a lateiner emberek csak arra valók, hogy áldozzanak, hogy mindig adjanak, de sohasem kapjanak. A mult igazolta is, hogy a kormányzat legerősebb támaszát a középosztály azon része képezi, mely nem vagyonával, hanem eszével és tudásával szolgálta érdekeit. És mit látunk?

Hála fejében tönkretették őket! Most még csak az ügyvédek, de nyugodtak lehetünk, sorra kerülnek a többiek is. Hiszen az orvosi kar és mérnöki osztály is érzi, hogy nem becsülik meg szolgálatait. Tervszerűen jártak el, hogyan kell a középosztály ezen részeit teljesen tönkrejuttatni. A tönk szélére már ugys eljutottak. Az ügyvédi karnak a készülődésben levő

perrend adja meg a kegyelemdőfést. Igazán gondolkodóba eshetünk most már hová fog ez vezetni. Hiszen a szegény diplomás embernek az egész élete csak nyomorúság. Az ügyvéd, orvos, tanár és mérnök, ha megkapta diplomáját és nincs magánvagyon, igazán a szenvedések és anyagi küzdelmek egész láncolatát éli át. Kezükben a diplomával, a munka és fáradozás jntalmával bátran elmélkedhetik, vajjon érdemes volt-e küzdeni, érdemes volt-e fáradozni. Ha nem veszi pártfogásába sors, ha nem kedvez neki a szerencse, az egész élete nem más, mint a legközönségesebb küzdelem a megélhetésért.

Igaz, sokszor mondják, ha szegény, ne menjen lateinernek. A plutokracia mely maeát a leghatalmasabbnak képzei, dölyfösen oda szól: ha nincs pénzed, úgy ne légy művelt ember, mert pénz nélkül nem vagy méltó a társaságunkra. Akinek nincs pénze, az pusztuljon! Az maradjon otthon, menjen, ha esze van is, fát vágnak vagy kötelet készíteni.

Pedig hogy milyen végzetes következménye lesz ennek a fölfogásnak, az nagyon is előrelátó. A szegényebb néprétegekből származó lateinerség képezte a multban és fogja a jövőben is képezni az áthidalást a társadalom különböző rétegei között. Ha ez az osztály tönkre megy, úgy a legnagyobb végletek fognak egymással szemben

Tárcza.

A sifrikárius.

— Debreczen multjából. —
Irta: Szini Péter.

A mi derék, tősgyökeres magyar alföldi népünk különleges szavai közé tartoznak a „sifrikárius“ szó, melyről még eddigelé nem igen sűtötték ki a tudósok, hogy mely nyelvből plántálódott át hozzánk.

Sifrikáriusnak nevezi a nép általában az olyan vénasszonyt, aki pletykahírek terjesztéséből él. Szemfüles mindenre: kilesi az egyes családok titkait s azokat bő lére feleresztve, kitoldogatva viszi tovább.

Ilyen sifrikárius vén banyája volt Debreczennek a régi időben a többek között Baltás Pálné nagyasszonyom is, kinek neve meg van örökítve szomorú tanulságára a késő utódoknak.

Baltás Pálné asszony mig fiatal éveit élte, nem igen tartozott a tizenhárompróbás szentek közé, sőt a szállongó hir azt a mende mondát is terjesztette felőle, hogy mikor a hites urát letétette az örök nyugalom hazájába, kebelének lázas hullámszát Kocsis Nagy Mihály szíjgyártómester uram karjaiban csillapította le.

Mikor aztán a ránczok százazrei ellepték az arczatját s a hajdan kellemetesen ringó termet aszott kóróvá szikkadt össze, Baltás Pálné asszony — talán saját tapasztal-

talatából kiindulva, — kezdte a mások háza előtt történi a mosatlant és igen sok családnak okozott kellemetlenséget haszontalan szószátyárkodásával.

Kocsis Nagy Mihály urammal, ki a szálló idővel szintén összetöpörödött aggá lett, fenntartotta a barátságos jó viszonyt s hordta neki a friss sütetű híreket. Mert a kiérdemült szíjgyártómester nagyon szerette az efféléket hallgatni.

Egyik nap délutánján ismét bevonszolta roskatag termetét a vén banya Kocsis uram portájára.

Mélyen behullott szemei szokatlan fénytől ragyogtak, mikor belépett a szobába, hol Kocsis uram egyedül üldögélt, olvasgatván a Keresztyén Tanításokból istenes életü emberek részére írott utbaigazításokat.

— Ó, ó, óh, — sóhajtott fel a vén hárpia, a köszönről is megfeledkezve. — Igazán mondják, hogy sohasem hall az ember jót!

— Hát mi? Valami baj történt? — kérdezte Kocsis nagy kíváncsisággal. Együttal a Keresztyén Tanítást is csendesen becsukta.

— No, csak hallott ilyet, no! Jaj, már igazán is hogy elvész ez a világ!

— Ne óbégasson kelmed, hanem szólja a szólnivalót, mert nagyon furdalja az oldalomat.

— Hát tudja meg kelmed, ámbátor nem akarok hirhordó lenni, de ezt az egyet még sem tarthatom meg a begyemben, mert ami igaz, hát igaz!

A fogatlan vén banya leült egy tölgyfa-székre szemben Kocsis urammal, kit mód-

felett epesztett a kíváncsiság a rejtélyes titok megtudásáért.

— Ugy volt, hogy az este hosszabb ideig elidőztem az unokámnál? — kezdett a szóba Baltásné. A holdvilág épen lefelé ereszkedett, mikor befordultam az utca torkába, hol a sarkon Vendég János uram lakik. Hát hogy ballagok csendesen, valami suttogásféle ütötte meg a fületem. Kíváncsian odatekintek, hát tudja-e, mit láttam?

— Csak nem kísértetet talán? Uram örizz!

— De biz azt, hanem egy szép legény képében. Oda volt huzódva a kapu sarkába Vendég uram Zsófi leányával és átölelve tartották egymást. Mikor aztán tovább haladtam, valami czuppanásfélét is hallottam. Isten vétkül ne vegye nekik, bizonyosan csókolódtak!

— No, ez már mégis csak nagy vakmerőség! — pattant fel Kocsis. — Majd lesz gondom rá, hogy a nemes tanács is megtudja!

Baltásné megkönnyebbült kebellet távozott el. Akkor érezte ő magát legboldogabbnak, ha valaki ellen pletykát indíthatott. A fogatlan vén banya nem gondolt a saját püneire, melyeket annak idején elkövetett és minékutána Vendégék nem valami nagy szivességgel fogadták, ha házukba lépett, szíve teljességéből neheztelt rájuk, és mindent elkövetett, hogy a tisztas családát kipelegérezze.

Kocsis Nagy Mihály sem volt jó állapotban a Vendég-familiával. Haragudott Vendégre, a ki sógora volt. Azt állította, hogy

állani. A jelenlegi társadalmat fenekestül fölforgatja az a csata, melyet a szocializmus a magában álló és magát védeni nem képes plutokracziával meg fog vivni.

Pedig erre az utra tért az államhatalom, mely mesterségesen teszi tönkre a lateiner pályákat. A diplomás emberek nyiltan bevallják, hogy a diploma nem fizeti ki magát. Értéke hanyatlak. A hanyatlás okát nem merik bevallani, pedig nyilvánvaló, mert az agyvelő manapság nem elég hanem tőke is kell hozzá. Tőke nem is kell hozzá. Tőke nélkül nem tudja magát a nagy küzdelemben fejtartani.

A szegény ügyvéd nem tud spekulálni. Nem állhat jól a kliensekért, nem adhat nekik kölcsönt, sőt még abba a társaságba sem járhat, hol a zsiros pörök születnek.

A szegény orvos sem járhat fiákeren nem rendezheti be termetit oly fényesen, mint a gazdag. tehát nincs is meg vele szemben a bizalom.

A nagytőke hatalma az, mely a lateinerség nyomorát előidézte. Még csak nem is tisztelik a diplomát, mert a modern társadalom csak tehermentes négyszögölek és takarékpénztári betétek szerint becsüli az embert.

Egyedül hatalmas alkotások erős összetartás és szilárd kitartás az, mely a lateinerséget nyomorából kisegíti. Az államnak pedig csak az lehet kötelessége, hogy ebben a munkában őket teljes erővel támogatja és munkálkodásukban őket elősegíti. Ha a lateinerség összetart, úgy vissza fog térni a régi lateiner erkölcs, a lateiner becsület és vele együtt a lateiner-osztály megbecsülése is.

Vendég megrövidítette őt az osztzkodásnál s a javát nyelte el mindennek. Forrongó haragja régóta kereste a tápot, hogy kitörhessen és ez a kínálkozó alkalom nagyon kapóra jött most neki.

Mert ebben az időben nemes Debreczen város tanácsa felette szigorú törvényt alkotott az erkölcsiség istápolására, melyet az akkori nehéz idők nagyon is szükségessé tettek. Tiltva volt leányhoz szerelmes szavakkal közeledni. A legszigorubb büntetés várt arra, ki nyilvánosan szeretkezni merészelt.

A sziv azonban akkor is olyan könnyen lágyuló, az édes érzelmek iránt olyan fogékony volt, mint ma, a szabad szerelem korszakában. Bizony a törvény ellenére is csak szerettek azért az őszivis városban, amit bizonyitanak az egymástérő feljelentések, melyeket a szigorú tanács elé juttattak.

Bakos Károly legényember sem sokat törődött a tanács szigorú határozatával. Szerette a szép Vendég Zsófit szive, lelke mélyéből. Boldog volt, ha csak egy tekintetet vehetett is a szende arczulatu szép leányra, aki igazán megérdemelte, hogy szive kiskertébe ültesse tubarózsának.

Szerette egymást a két fiatal teremtes és az édes szerelmi láz elfojtott szivükbeu minden érzést.

Távóiról sem gondoltak arra, hogy az ő ártatlan enyelgésük még szemet szurjon valakinek, pedig már a végzet ott suhogtatta fejük felett fekete szárnyát.

Kocsis Nagy Mihály kapva kapott a jó alkalmon, hogy az általa gyűlölt sógoron egyet üthessen.

Mihelyt a reggeli nap fénye szétáradt,

A társadalom fekelei.

Debreczen, márcz. 23.

Összejöveleek alkalmával, akarva nem akarva, oly beszélgetéseknek vagyunk fültanui, a melyek felháborítanak minden jobb érzéssel rendelkező embert; a melyek, a társadalom értelmiségének megteremtő osztályát rágalmozó nyilatkozatok kijelentésével nem ritkán a köz megbotránkozásra, az értelmi surlódásokra szolgáltatnak alkalmat.

Ilyen, intelligens emberhez nem méltó nyilatkozatoknak voltak, egyrészt fül — tanui, — másrészt még vitatkozó tagjai is azok, a kiknek a közelmúlt névnapok alkalmával — a közvélemény szerint — csak jókivánatok és nem gyalázó szavakat mondani illett volna összegyűlni, egy közszerelemben részesülő uri ember házában.

Nem akarok nevére hivatkozni; nem akarom azon, magukat kvalifikáltaknak tartó művelt uri embereket a nyilvánosság előtt megszégyeníteni; de legkevésbbé akarom azt, hogy azon, egyáltalában nem megvetést, hanem köztiszteltetést érdemlő szerény emberek: a tanítók, közhelyeken épen úgy, mint magán összejöveleek alkalmával, gyalázó nyelvek martalékká válgynenek! . . .

Kötelességemnek érzem és ismerem, hogy mindazon, magukat művelt embereknek tartó, uraknak, a kik a maguk részére megvárják, sőt megkövetelik a megtiszteltetést, a megbecsültetést, tudomásukra hozzam, hogy: a tanítói hivatás nem az a rongy, melylyel a társadalmi piszkot le lehet törölni; legkevésbbé a tanító egyénisége az, mely bűnbakja legyen e mánorban leledző nagyságos tekintélyek fenntartásának! . . .

Elvégre is mik vagyunk mi, s mi a társadalom műveltsége, a tanítók, nem rit-

leült a mihelyében az asztal mellé s megírta a következő jelentést:

«Nemzetes nemes tanács!

Tudvalevő dolog lévén, melynek szerinte a nemes tanács a jó erkölcs mívelése érdekében szigorú határozmányokat hozott, fájdalmas szivvel be kell jelentenem, — hogy a rendeletet sokan áthágják, — engedvén az ő szivük rosszra vezérlő érzelméinek.

Tegnap látója voltam, amikor Bakos Károly fiatal legényember a Vendég András uram hajadon leányzójával a kapuban édelgett. Szerelmes szavakat suftogott a fülébe és — szörnyőség — meg is csókolá — vala őt.

Minekutána pedig ez dolog régente folytatódik, sőt egy esetben a mezőn is együtt találtanak vala általam, hol egymást áfogván, suftogtanak, nevetve beszélgetnek és nyilvánosan szerelmeskedének, oly megbotránkozást követének el, mely becsületos embernek mélységes sérelmére esik vala, azértan ez kerülményt a nemes tanácsnak illendően bejelentem

Kocsis NAGY MIHÁLY,
szijgyártó mester.

A vádlevél megérkezett a tanács kezéhez s méltó megbotránkozást keltett. Arkay szenátor a legszigorubb büntetést követelte ellenükben.

Hát bizony Vendég uram egyszer arra ébredt, hogy a város szolgálái házához jövének és az ő ártatlan, szüzies szépségű Zsófi nevű leányzóját felkisérték a tanács eleibe, — hol már akkor Bakos Károly is jelen volt — és sáppadozó arczczal várta az ítéletét.

A fiatalok egy szóval sem tagadták, —

kán önfeláldozó, munkássága nélkül? . . . Kiknek köszönhetjük mi, a társadalom mozgató tényezői, a közügyek szóvivői Isten után mind azt, a mik vagyunk, ha nem annak a lenézett, megvetett páriának: a tanítónak . . . A mikké válik az utó nemzedék ezen szerény emberek nélkül, kiknek a társadalmi műveltség szolgálatában hozott áldozatukért jutalmuk a közmegvetés s martyr életükért a megszégyenítésben részesítetnek, ha nem azzá, mi volt az ő emberiesség, kiknek egyedüli igényeik, állatias érzelmek kielégítésén kívül az egyszerű anyagi megélhetésben nyilatkozott meg? Illik e önöktől művelt uraim pálcát törni azok feje fölött, a kiknek köszönhetik önök másod sorban azt, a mivé a közbizalom támogatása folytán váltak? . . .

Hiszen, ha jól meggondoljuk a dolgot: gyarlók s tehetetlenek vagyunk mindanyian, kik igen sokszor az anyagiakban keresünk és találunk élvezetet, kivétel e tekintetben nem lévén gazdag és szegény, ur és szolgál között! . . .

Megvetést és gyalázó szavakat érdemel-e az a közhivatalnok, a ki befáradva kötelessége teljesítése alkalmával az egy oldalra, nem ritkán unalmassá vált monoton szellemi munkába, szórakozásban keres menedéket az épen kínálkozó társas összejöveleek alkalmával, s ha néha, talán anyagi gondok, vagy lelki magrázkódtatások után, milyenek a nehéz megélhetési viszonyok között gyakran előfordulhatnak, a duhaj szenvedélyek rést ütnek az illem korlátain: elítélendő-e illetve pellengére tehető-e ezért azon, m é l t á n sajátjának vallott közbecsülés, melyben, a vele érintkezésben élő nép által részesítetik, az által a nép által, mely ismeri ezen félre lépett embertárs

bizony ők Isten rendeltetése szerint szeretik egymást — és többször beszélgettek együtt.

A nemes tanács meghallván a hallani valókat délutánra meghozta az ítéletet a következőkben.

«Mihogy Isten akarata szerint özvegy lett Bakos Ferenczné fia Károly a szigorú tilalom elleére rossz utra tévelyedett és Vendég András uram Zsófi nevezetű hajadon leányzójával szerelmes enyelgésen találtatott, mint megromlott tag, a városból mindenkorra kitiltatik. A szemérem ellen vétkezett leányzó pedig huszonöt évkorbácsütéssel megintetvén, mindeneknek példájára példengére állittatik!»

Vendég András uram mindent elkövetett, hogy ezt a szégyent elkerülje, — de minden faradtsága hasztalan volt. — Zsófit megkorbácsolták — s kiállították a pellengére.

Azzal a nemes tanács cseppet sem törődött, hogy az ártatlan szivű leány a szégyenteljes büntetéstől ideggörccsöt kapott s félholtan került vissza atyja házához.

A nemezis különben a vén sifrikáriust is utólrte, mert nemsokára ezután alaptalan pletykaterjesztésben találtatván, a tanács rendelkezéséből a hóhér által nyilvánosan megvesztetett és e kegyetlen büntetésbe nemsokára bele is halt.

Kocsis Nagy Mihály uram végső óráján vallotta be sógorának, hogy ő volt a feljelentő s bűnét megbánva, minden vagyonát a ártatlanul megszenvedett Zsófi-ra hagyta, ki később boldog hitvestársa lett a Kibára költözött Bakos Károlynak.

Ma? Volna-e annyi seprő, a mennyi elengedő lenne a sifrikárius asszonyok uocskoló nyelvének a megfélekezésére?

munkás-életét s tudja, hogy a mit ma elhanyagolt, azt a holnap nap terhével lefogja róni, eleget fog tenni kötelezettségének? . . .

Tegyük fel, hogy ez a más szemben a szálkát meglátó, de magában a gerendát feledő kor tényleg érdemessé teszi e magáról megfélemlítő embertársat, tekintélyének megcsorbítására, azt a közvélemény azonban merőben tagadja, hogy: *egy ember büntért pálczát lehessen törni a hivatalársak felett is!* . . .

Ha egy közhivatalnok, esetleg annak kartársai felől, a valóban művelt lélekkel megáldott ember csak az elmondott humanus módon gondolkozhatik. mennyire eltörpülnek azon — a közéletben — nagy tekintélynek örvendő kicsiny nagyságok, a kik pávatollakkal ékeskedve, beszédök tárgyává tesznek, mondhatjuk: alacsonyitanak egy, valóban érdemekkel rendelkező páriát, egy tanítót, illetve: egy pária-osztályt: egy tanító testületet! . . .

Igen urak! Mert ha önök el képesek fáradni köteleességeik teljesítése közben; s ha elfogadható az az állítás, hogy a testi munka pihenés, a lelki munka szórakozás után érkezik, mennyivel inkább tekintettel lehetnénk azon szerencsétlen embertársunk iránt, a kit végzeté tanítótá tett, vagyis jobban mondva, a kit a Gondviselés marttyrá választott ki, s a kinek nem pusztán a társadalom egy rétege lekötölte, hanem minden egyes tagja, a legkisebbtől a legnagyobbig; a földhöz tapadt szegénytől a dúsgazdagig; a szolgától a paloták uráig, és nem pusztán csak lekötölte, hanem egész életén át, tehát állandó adósa tanítójának: hálájával, szeretetével és mindennek felett tisztelettel, nem pedig a megkicsinyítő gyalázó szavakkal!!

Végre pedig a közvélemény e tárgyban csak annyit kíván a nagy nyilvánosság elé hozni, hogy s z e r i n t e n e m a z o k a t á r s a d a l o m f e k é l y e i , a k i k megteremtik a művelt társadalmat, s a kiknek ezen testi — s lelki fáradságokért a méltatlan bánásmód s nem ritkán a rut hálátlansággal párosult megvetés és meggyaláztatás jut osztályrészül, hanem azok, a kik nem birva uralkodni mámorban ringó kedélyhangulatukon, csak azért veszik ajkukra a gyalázó szavakat, hogy vele azokat: — tanítóikat, a kik iránt ők örök halála és köztiszteletre vannak kötelezve: becsületüktől megfoszassák.

Óvást tesz az ily poltron lelkekkel szemben a közvélemény úgy egyes tanítók, mint az összes tanító-testületek nevében!!

Figyelő.

A csodatevő kő.

Afrikai utam alkalmával mikor Constantineban jártam, két teljes napig mindig esett az eső. A lehető legrosszabb hangulatban szálltam tehát a vasutra, hogy tovább utazzam kelet felé. A kocsi szakaszba kívülem még egy ur szállt fel, akinek éppen olyan kevéssé volt kedve beszélgetni, mint nekem.

Az ut első óráiban mindaketten szundikáltunk, mikor azonban Sonkares közelébe értünk, az utitársam egy rozsdás, felfordult

mozdonyt mutatott, mely a magas töltés oldalán hevert s azt kérdezte tőlem, hogy az a felfordult mozdony vajon miért hever a töltés oldalán?

— Azt hiszem, hogy ez a mozdony kisiklott, — válaszoltam neki, — s azért hagyták itt a töltés oldalán, mert már nem érte meg azt a költséget, amelybe a kiemelése és tovább szállítása került volna.

— Ez csakugyan valószínű . . . Ezzel aztán meg volt törve a jég — az utitársam tovább beszélgetett:

— Ön ugye most először jár ezen a vidéken?

— Igen. Már voltam Algerben, Constantineban és Biskrában s most tovább folytatom az utamat Tunisba, sőt talán még Kairóig is elmegyek, mielőtt visszatérnék Párizsba.

— Akkor egy uton járunk; én is először utazom erre, noha már voltam Tunisban, ha csak mint zarándok is.

— Persze a híres carthagoi székes-egyházban?

— Nem, hanem a Sidi-Fethalla csodatevő kövével . . .

En erről a csodatevő kőről még soha nem hallottam semmit, s mivel kíváncsi voltam rá, megkérdeztem, hogy milyen csodákat művel ez a kő? Az utitársam nem sokáig kérette magát, hanem azonnal beszélni kezdett:

— Ugy is kezdhethem a történetemet, mint ahogyan a meséket szokás kezdeni: volt egyszer egy király és egy királyné, akiknek nem született gyermekük . . .

A feleségemmel együtt vigasztalhatatlank voltunk, hogy még tízevi házasság után sem született gyermekünk. Pedig mindent megtettünk, amit csak lehetett, minden orvost és minden gyógyszert kipróbáltunk. Mindez nem használt semmit: az Isten nem áldotta meg a házasságunkat. Pedig nagyon sokat imádkoztunk, s jártuk a bucsujáró helyeket, Lourdesban, Fourvièresben s Aureyben igen sok viaszgyertyát elégettünk, . . . de mindhiába!

Már kétségbe voltunk esve, mikor egyszer, már magam se tudom, kitől, azt hallottam, hogy Tunis környékén van egy híres szikla, amelynek Sidi Fethalla, a mohamedán világ híres próféta, azt a csodás erőt adta, hogy azok az asszonyok, akiknek nem született gyermekük, — s ezeket nagyon lenézik és megvetik az arabok, — ha elzarándokolnak ehez a kőhöz, nemsokára elérik azt, hogy Allah meghallgatja a kérésüket.

Tudakozódtam erről a csodatevő helyről s azt hallottam, hogy rendkívül ritka az olyan eset, amikor nincsen meg a kívánt sikere ennek a zarándoklásnak. De azért még ezeknek az asszonyoknak nem kell kétségbe esniök; van a környéken egy kolostor ahova, hacsak egy hónapra is, visszavonulnak, bizonyosan elérik a céljukat.

Igazán, már annyi mindent megpróbáltunk, hogy neveléses lett volna, ha még ettől az utolsó kísérlettől visszariadtunk volna. Elutaztunk tehát Tunisba, Sidi-Fethalla csodatevő kövéhez.

Megvallom, hogy én a magam részéről nem sok reménnyel indultam utnak, de a feleségem nagyon kíváncsi volt Sidi Fethalla kövére s vakon bízott benne, hogy most végre teljesülni fog régi vágya és nemcsak asszony hanem anya is lesz.

Tunis városába érve legelőször is kalauzról kellett gondoskodnunk. Egy pompás arabot ajánlottak, aki teher burnuszában olyan előkelő és méltóságteljes volt, mint egy római szenátor.

Az utóbbi években állítólag minden zarándokot ő vezetett ki — a csodatevő kőhöz.

A tengerpart mentén indultunk utnak; nemsokára egy kis faluba értünk, amelytől már csak néhány kilométernyire volt a csodatevő kő, — egy nagy zöld liget közepében.

A ligetbe érve a vezető megmagyarázta, hogy a férjének nem kell okvetlenül fölmennie a csodatevő kőhöz, amely egy nyolcvan száz méter magas domb tetején egy kőházikóban volt elhelyezve.

Rettenetesen sütött a nap s így megörültem neki, hogy nem kell hegyet másznom s a kocsinkban maradtam.

A feleségem körülbelül egy óra mulva jött vissza; nagyon ki volt pirulva s majd elállott a lélekzete, úgy pihegett a keble. Nyilván a hegymászástól. Nagyon megsajnáltam a szegénykét.

— Nos, kedvesem, nem fáradtál el nagyon?

— Nagyon elfáradtam, de nem bántam meg, — csak sikere legyen a zarándoklásnak.

És csakugyan uram, megtörtént a csoda pompás kis fiunk született. Csak hogy, fájdalom . . .

— Mi baj történt vele? — kérdeztem kíváncsian.

Az utitársam fősóhajtott s halkan így szólt:

— Fájdalom, a fiunak feltűnően barna a bőre. A feleségem azonban azt mondja, hogy ez természetes dolog; az arabok istenéhez, Allahhoz könyörgött, — természetes tehát, hogy Allah egy arab fiút küldött nekünk! . . .

Guy de Féramond.

A színészegyesület közgyűlése.

— Harmadik nap. —

Budapest, márcz. 22.

Tegnap déli előtt az Országos Színészegyesület közgyűlése folytatta a törvényjavaslatok tárgyalását, melynek folyamán nagyobb vitára volt alkalom.

Balla Kálmán a szavazatszedő bizottság előadója jelentést tett a tanácsos választásra vonatkozó szavazás eredményéről. A jelentés során véleménykülönbség merült fel a beérkezett szavazatok értékesítése körül a rendes és póttanácsosok megválasztása tárgyában amennyiben nem volt előre kijelentve, hogy a póttanácsosok, mint ilyenek választandók-e vagy a rendes tanácsosok megválasztása után a legtöbb szavazat szerinti sorrendben következnek.

Pintér Imre indítványára a közgyűlés határozatilag kimondja a jövőre nézve, hogy a mikor a tanácsosok száma megvan póttanul az hivassék be, aki a legtöbb szavazatot kapta, a sorrend szerint.

Miután a fennforgó tévedések következtében nem lehet a szavazás eredményét így kimondani, B. Polgár Béla indítványára s a közgyűlés óhajához képest, elnök a szavazás eredményét semmisnek mondja ki s új szavazást rendel el.

Az új szavazás megejtetvén, annak eredményét Pintér Imre előadó a következőkben terjeszti elő:

Megválasztottak fővárosi rendes tanácsnokul: Ditrői Mór, Feld Zsigmond (egyhangulag), dr. Komor Gyula, Herczeg Ferencz, Szilágyi Vilmos, Rónaszéki Gusztáv, Kovács Mihály, Boros Endre, Tapolczai Dezső, ifj. Bokor József, Vidor Dezső, Márkus József, Balassa Jenő, Fenyvesi Emil, Faludi Gábor. Póttagok: Kazaliczky Antal, Mészáros Lajos, Szirmai Imre.

Vidéki rendes tanácsosokul: d. Janovics Jenő, Pintér Imre, Molnár László, Szakács Andor, Somogyi Károly, Hevessi Gábor, Tury Elemér, Pethes Imre, Balla Kálmán, Komjáthy

János, Leszkay Andor, Szendrei Mihály, Náldai József, Hunyady József, Deák Péter: Póttagok: Makó Lajos, Bács Károly, Rajna Ödön.

A közgyűlés Pázmándi Dénes, az egyesületnek hosszú időn keresztül volt agilis alelnökét közfelkiáltással tanácsossá választotta meg, a mit azonban Pázmándy nagy elfoglaltságára való hivatkozással nem fogadott el. A közgyűlés erre Pázmándy érdemének elismerésül, az egyesület disztagjává választotta. Pázmándy Dénes az egyesület első disztagja.

Disztaggá választották továbbá Breznay Cézár volt tanácsost is, a ki az idén nyugdíjba vonul. — Breznay jelenleg Csóka Sándor miskolci szintársulatának tagja.

NAPI HIREK

Uj élczag. »D a r á z s« czimvel jelent ma meg egy tréfás tartalmu vicczes újság, melynek az a czélja, hogy Debreczenben egy igazi élczag képviselője legyen. Nem a durvaságot kultiválja, hanem inkább szellemes vicczekben tünteti fel a társadalmi félzségségeket s ezenkívül alakjai egytől-egyig újak és kaczagtatók. Megjelenik minden szombat. Ára egyes számnak tíz fillér. Előfizetési ára negyedévre két korona. Az új élczag szerkesztője **Szini Péter**, kinek neve kezzesség arra, hogy e lap minden ízében egy igazi kedvelt élczag lesz.

— **Debreczen körútja.** Debreczen új szabályozási tervének megvalósulása esetén tudvalevőleg Debreczen hatalmas körutakat nyer. Persze ez még nagy idő kérdése, de hogy legyen belőle valami, már most minden új építkezésnél respektálják ezt a tervet s csak abban az esetben lehet szó új építkezésről, ha az a szabályozási vonalba bele nem esik. Sokakkal aztán megtörténik, hogy éppen e miatt nem építkezhetnek. Így járt dr. Löfkovits Márton ügyvéd is, aki a Verbőczy-utca elején megvette a Kóbor féle telket s most nem építhet rajta új házat, mert a telek éppen abba a vonalba esik, a hol a szabályozási terv szerint az új körutnak kell elhaladnia. Dr. Löfkovits Márton így nem használhatja ki kellő mértékben telkét s felajánlotta megvételre a városnak. — Tegnap kellett a jog- és pénzügyi-bizottságnak ebben az ügyben véleményét mondania. A bizottság mérlegelve a kérdést, végeredményében elhatározta, hogy javasolni fogja a tanácsnak, hogy dr. Löfkovits Márton ügyvéd tulajdonát képező Verbőczy-utcai telket vegye meg a kisajátítási pénztárból 18 ezer forintért.

— **Italmérők figyelmébe.** A kereskedelemügyi miniszter nemrégiben rendeletet adott ki az italmérőkre vonatkozólag, melyet egy ma leérkezett leiratával a következőleg módosított: »Az az italmérő, ki ételek s élelmiszerek kiszolgáltatásával, illetve eladásával, e rendeletet életbe léptetése után kíván foglalkozni, ez üzletét csak az ipartörvény 4-ik, illetve a 10-ik §-ban előírt feltétel teljesítése, vagyis az iparigazolvány, vagy a vendéglői iparendelőly megszerzése után kezdheti meg, míg az italmérő korcsmáros, bor, sör és pálinkamérő, ki ételek s élelmiszerek eladásával illetve kiszolgáltatásával e rendelet életbeléptekor is foglal-

kozik, ez üzletet tovább is folytathatja ugyan, mennyiben azonban élelmiszerekkel való kereskedése, vagy ételeknek vendéglőszerűleg kiszolgáltatására igazi igazolványa, illetve vendéglői iparendelőlye nincs, e rendelet életbeléptetésétől számított 3 hó alatt az ipari igazolványért az illetékes elsőfoku iparhatóságához folyamodni tartozik.«

— **Az Izraelita iskolaszék kérelme.** Nemrégiben közöltük, hogy az izraelita iskolaszék nagyobb mennyiségű ingyen fát kért a városi tanácstól, hogy iskolai helyiségeit fűthesse és tanítóit fával láthassa el. Kérvessel azután azt is megírtuk, hogy a város jogpénzügyi bizottsága 67 öl tűzifa megadását javasolja. Ezzel szemben a tanács azonban más álláspontra helyezkedett tegnapi ülésében s kimondta, hogy csak negyven öl tűzifa megadását fogja javasolni a közgyűlésnek. Erre az évre azonban csak husz ölnök a megszavazását fogja a közgyűlés előtt javasolni, mivel már a folyó év hidegebb hónapjai elmúltak. Hogy a tűzifát az izraelita iskolaszék hogy ossza fel tantermei és tanítói között, azt teljesen az iskolaszékre bizza.

— **A polgári jogok és tanyavételek.** A hét folyamán több ízben toglalkoztak Debreczen városának azon szabályrendeletével, amely a tanyavételeket csupán debreczeni polgárok között engedélyezi. Szóvá tettük, mert a város tiszt főügyésze hatályon kívül óhajtja helyeztetni ezt a szabályrendeletet. — Ugyancsak az ő álláspontjára helyezkedett a jog- és pénzügyi bizottság, nem úgy azonban a városi tanács, amely kimondta, hogy ragaszkodik a szabályrendeletet további fentartásához.

— **Uj dalok.** »M a g y a r d a l o k« czimű alatt a jövő hónapban új zenemű jelenik meg Kovács Lászlótól, melyre előre felhívjuk a figyelmet.

— **Figyelmeztetés.** A szülők és gyámok emlékeztetébe hozatik, hogy a fiemei hadtengerészeti és a közös katonai akadémiába, valamint a katonatiszti árvák nevelő intézetébe s a honvédségi főreáliskolába és a Ludovika Akadémiába felvételre kitűzött pályázati véghatáridő f. évi május hó 15-én lejár s azért a szükséges okmányok beszerzésével és a kérvények benyújtásával siessenek. Felvilágosítást ad a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

— **Debreczeni lóversenyek.** A debreczeni lóversenyek propozíciói ma megjelentek. Eszerint a kétnapos meetinget április 27. és 28-ikán tartják meg. Az első nap programjának hat, a másodikán hét versenyszám szerepel, igen szép díjakkal. Nevezési határidő: április 17. Nevezni lehet Engeszer József tükárnál, Debreczen, Szent Anna-utca 31. — Minden versenyben csak urlovasok lovaloghatnak.

— **A Kereskedelmi Csarnok hangversenye.** A debreczeni Kereskedelmi Csarnok ez idényben negyedik hangversenyét tartja f. hó 23-án, szombaton este nyolcz órakor a Csarnok helyiségében. A hangversenyen közreműködik Polónyi Elemér ismert nevű fővárosi zongoraművész is. Rajta kívül két ének-szám, vig monolog, komoly szavalat és hegedűjáték teszi változatossá a programot. A műkedvelők nagyrésze a Csarnok tagjainak női hozzátartozóiból fog kikerülni. A ren-

dezőség ez uton is felhívja a tagok figyelmét, hogy belépő jegyeiket délután 2—3 órák között okvetlenül vegyék át a Csarnok titkári szobájában.

— **Garázdálkodó közg. tanfolyam hallgatók.** A ki tegnap a Darabos-utcán végigment csodálkozva látta, hogy az utcára néző ablakok be vannak verve, mintha legalább is tüntetés lett volna Debreczenben. A dolog úgy áll, hogy ezt az ablakok elleni vandallizmust két közigazgatási tanfolyamhallgató követte el, kiknek neve a rendőrségnél meg tudható. Ha az efféle tudatlan és éretlen parasztsuhanczok követték el, szót sem tenénk, de az ellen már a békés polgárok nevében is határozottan tiltakoznak, hogy művelt emberek ilyen tettekre ragadtassák el magukat. A két garázdálkodót a rendőrök előállították, mert még őket is sértegették.

— **Mezőrendőrök kérelme.** Debreczen város 18 mezőre fejenként 360 koronás fizetésjavítást kért a várostól. A főszámvevő 100 koronával javasolta is a fizetésük javítását, de a jogügyi bizottság semmit sem hajlandó adni. Erre az álláspontra helyezkedett a városi tanács is. A mezőrendőrök kérelme felett végérvényesen a városi közgyűlés fog dönteni.

— **Gyujtogatással vádolva.** A tegnapelőt délután megkezdett tárgyalást folytatták tegnap a gyujtogatás büntetével vádolt Cs. N. Lajos bűnügyében. A délelőtt a hátralévő tanúk ki hallgatásával telt el is a perbeszédre csak délután került a sor. Dr. Udvarhelyi Dezső kir. ügyész tartalmas beszédben vádolja Cs. Nagy Lajost és bizonyítékul hozza fel ellene, hogy a nyomozást teljesítő csendőrök előtt bevallotta tettét és a főtárgyaláson való tagadását semmivel sem tudja igazolni. Kéri az esküdthírség által feltett négy kérdés közül az elsőre i g e n n e l feleljenek, a mely kérdésben a gyujtogatás büntetetei van felvéve. Az esküdtszék felmentő ítéletet hozott.

A kir. ügyész beszédére válaszol aztán hosszabban Dr. Bacsó Dezső védőügyvéd és az esküdtek előtt védelemze ártatlanságát bizonyítva, előadja, hogy fel sem tehető az, hogy vádlott az illető épület tulajdonosát legkevésbé sem ismerte, tehát arra semmi oka sem volt. Ha pedig ok nélkül gyujtotta fel a pajtát, a mit épeszü emberről feltenni nem lehet, akkor Cs. Nagy Lajos nem a vádlottat padjára, hanem az elmeogyógyintézetbe való.

— **Portörölő Sáríka.** A szobaciczáknak általában az a kedvencz szokásuk, hogy a törölgető rongyot az ablakon át az utcára kirázzák. A rendőrség persze nem nézi az ilyen jogtalanságot el és ha jelentés érkezik hozzá szigorúan bünteti a gondatlan Sáríkákat. Tegnap is egy ily gondatlan cziczus került Erdélyi fogalmazó elé s négy korona büntetést róttak a nyakába. Jó lesz ezt figyelembe venni a Portörölő Sáríkáknak.

— **Verekedő fuvarosok.** Nagy Bálint, Kovács János és László András fahordó fuvarosok nagy ribilliót csináltak tegnap a Bocskay-téren. A veszekedés miatt tört ki, hogy Kovács János felült a Nagy Bálint szekere s ide-oda kergette a lovait, miközben a gyeplők is szétszakadtak. A verekedő fuvarosokat Farkas Sándor rendőr szét akarta választani.

de Nagy Bálint nekiment és megragadta a mellén, egyuttal ékes titulákkal is bőségesen állatta. Farkas bejelentette őket a rendőrségnél.

— **Debreczeni emlék a miniszternek.** Kiss Ferencz debreczeni fényképész a hortobágyi-népéletből vett fényképcsoportját, amelylyel a párisi kiállításon kitüntetés nyert, hálája jeléül Dr. Hegedüs Sándor keresk. miniszternek küldte el névnapjára. A miniszter melegen mondott köszönetet a figyelemért.

— **Szerencsétlenség.** Kaposi István fuvaros ember szerencsétlenül járt tegnap. A Kandia-utcából indult el szekérével s utközben megállott egy kevés időre s mikor ismét fel akart ülni, lába megcsuszott és a felhérczbe akadt. A lovak megindultak és Kaposi a fején, karján, lábán súlyosabb természetű sérülést szenvedett.

— **Ingyen a vonaton.** Kerecsi Mária cseléd bejött B.-Ujvárosból Debreczenben s tegnap reggel a vásártéről induló ötórás vonatra felszállt. A főnök kérte tőle a jegyet de nem tudta előadni, mert nem is váltott jegyet, sem fizetni nem tudott. Jelentést tettek ellene a rendőrségnél.

— **Megszidta a rendőrt.** Illés János békocsis tegnap este szabadon hagyta a kocsiját és bement egyik boltba gyufát venni. Az ott álló rendőr figyelmeztette, hogy nem szabad lovait őrizetlenül hagyni, mire Illés dühbe borult és a figyelmeztető rendőrt válogatott gorombaságokkal traktálta meg és oly lármát ütött, hogy egész népcsoportot okozott. A rendőr jelentést tett ellene.

— **Báró Fiáth Miklós Amerikában.** Báró Fiáth Miklós, Fejérmegye egykori főispánja, a bodajki kerület országgyűlési képviselője Amerikába ment. Adósságai kényszerítették rá, hogy elhagyja Magyarországot, mert itt közel volt a csödhöz. Mint egy barátjának írja, odakünn Amerikában jövedelmező állásra van kilátása. Családja is már utána utazott.

— **Kirabolt tanya.** Betörők garázdálkodtak tegnapelőtt éjjel — mint levelezőnk írja — Pálfi János gazdálkodónak a hadházi hártárban levő tanyáján. A betörést abban az időben követték el, mikor a gazda távol volt hazulról s mindössze néhány cseléd volt a tanyán. Székérre raktak nagymennyiségű gabona félét s több gazdasági eszközt s elhajlattak a rablott holmival. Reggelfélre indultak a vakmerő betörők üldözésére de daczára a legszorgosabb kutatásnak, még mindezeideig nem sikerült őket elfogni.

— **Sikkasztó színházi főpénztáros.** A minap hírül adtuk, hogy Tóth József, a kolozsvári színház főpénztárosa, a színház igazgatósában bekövetkező új rendszer miatt öngyilkos lett. Most azt telegrafálják lapunknak, hogy Tóth József nem levertsége, hanem óriási sikkasztásai miatt lett öngyilkossá; a színház alapvagyonából és nyugdíj-alapjából 88.000 koronát sikkasztott el, amint Payer Béla számvevősegi igazgató vizsgálata már kiderítette. Az esetről távirati uton jelentést tettek a belügyminiszteriumnak.

— **Csak világosan.** Harangozó Fereucz kőműveshez foglalni ment az adóvégrehajtó. A kőműves, hivatkozva arra, hogy nem építenek, nincsen kereset, az adóvégrehajtót kiutasította, — sőt megfenyegette, hogy ha

nyomban nem távozik, agyonlövi. A végrehajtó elment, de Harangozót letartóztatták és ma hatóság elleni erőszak büntette miatt vonták felelősségre. A vádlott azzal védekezett, hogy csak azért volt a végrehajtóval szemben brutális, mert sokat ivott és azt sem tudta, mit tesz.

Az elnök (a végrehajtóhoz): Részeg volt a vádlott?

A végrehajtó: Némileg. (Derűtség.)

Az elnök: Ez nem világos beszéd. (A városi szolgálóhoz): Ittas volt Harangozó?

A szolgáló: Aránylagosan. (Derűtség.)

Az elnök: Csak világosan, barátom!

A szolgáló: Hát, kérem, olyan részeg volt mint egy ágyu! (Élénk derűtség.)

A törvényszék a vádlottat nyolcz napi elzárásra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Emberöléssel vádolt királynő.** A belga királynéről van szó, kiról a minap megírtuk, hogy Brüsszelben a kocsija, mikor az Operába hajtatott, elgázolt egy öreg embert. Ez az öreg ember néhány napi szenvedés után most meghalt s ilyformán a belga államügyészség gondatlanságból okozott emberölés címén a királyi fogat kocsisa, valamint a királyné ellen is a bűnvádi eljárást fogja megindítani. A belga törvény szerint ugyanis az uraság is felelős azért a botlásért avagy bűnért, mit szolgáljuk a szolgálati viszonyban elkövet. A belga királyné tudvalevően mindjárt a baleset megtörténtekor ígéretet tett a szerencsétlenül járt öreg embernek, hogy bőkezűen fog gondoskodni róla, de hát ez az igazságszolgáltatás rendes útját nem akaszthatja meg. A királyné külföldben sem igen szerencsés a kikocsizásaiban. A minap is, ahogy kikocsizott, fogatának mindkét lova elbukott. Nagy tömeg gyűlt a kocsis köré s a királyné, ki a lótenyésztés iránt melegen érdeklődik, a tolongó tömeg közepett udvar hölgyével addig maradt, míg a lovakat föl nem segítették.

— **Elégett betűszedők.** Boston legnagyobb lapjának a Boston Advertisernek a palotája leégett. — A tűz a második emeleten levő szerkesztőségben keletkezett, s oly rohamosan terjedt tova, hogy a harmadik emeleten levő szedőgép termekből az ablakon ugráltak ki a szedők az udvarra. Akik nem kockáztatták meg az ugrást, azok mind benn égték. Az udvarban óriási halmokban feküdt még a lap délutáni kiadása, melyet épen osztogattak a lapelárusítóknak, s csak ennek köszönhették a leugró szedők, hogy közülük senki sem zuzta agyon magát.

— **Párbaj.** Tegnap délután 3 órakor Kubinyi Géza országgyűlési képviselő és Lakner Emil a gömörmezei gazdasági egylet titkára kárpárbajt vívtak a Fodor féle vivóteremben. — Négy igen heves menet után, Kubinyi a mellén könnyebben Lakner pedig a vállán és oldalán súlyosabban sebesült meg, mire az orvosok dr Farkas László és dr Kosztka Emil konstatálták a harczképte lenséget. A párbaj oka heves szó vita.

Uj üzlet

megnyitás.

Gyarmathy János mészáros

Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok) Husárok: I. rendű 50, II. r. 44 kr. 1 kgr. rostélyos 5 szeletben. Friss és füstölt sertéshus napi folyó áraknál 4 krral olcsóbban. Vegyes hided felvágott állandóan friss. Virsli és szalvalade drbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este

8-ig nyitva. Főüzlet: Bethlen-utca 29. (saját ház). Itt a husárok: I. rendű. 48 kr. itt is mindenféle hentes czikkek kaphatók. Vendéglősök megfelelő áragadmányban részesülnek.

Kiváló tisztelettel
Gyarmathy János.

x **Tőkepénzesek** kerestetnek egy nagy birtok megvételéhez ideiglenes társul. 30 ezer kor. tőke 1 év alatt 20 ezer korona haszon, nál visszafizetve lesz.

Ajánlatok e hó 25 ig, Rácz Béla kereskedelmi irodájához küldendők be. Debreczen, Egyház-tér 3.

Színház.

Az a jó hír, — a mely a Coralie és társa előadását megelőzte — úgy látszik — használt mert telt ház előtt játszottak tegnap este.

A darabról nem sok jót mondhatunk. Van ugyan benne sok hangulatos jelenet, de tömve azokkal a jellemző, frivol francia viccekkel. Magát, a darab meséjét már tegnapelőtt köztűnk.

Színészeink a mennyire tőlük telhetett, eléggé igyekeztek a közönség érdeklődését mára is biztosítani, és ez nagy részben sikerült is.

Különösen elismerést érdemelnek Tany és Szathmáry, valamint Kiss Irén, Halmi és Fái Flóra, a kik hálás szerepüket valóban igen ügyesen atakitották. Nagy Gyula Pataki Környei és Sziklay jelentéktelen szerepeket adtak.

Dicséret illeti a rendezést is, mert a második felvonásban történő változások remekül sikerültek.

* **T. Halmy Margit bucsuja.** Szintársultunk kitűnő tagja T. Halmy Margit márczius 29 én bucsuzik a debreczeni közönségtől a Kaméliás hölgy című drámában. Hatalmas, művészi magaslaton álló alakítása Gauthier Margit a mi kedvencünknek, akitől amilyen nehéz szívvel válunk el, olyan jóleső örömmel üdvözljük, hogy az ország első színpadán, a Nemzeti színházban játszik s első fellépéssel Endre és Johanna drámában játsza Mária szerepét.

* **Fedák Sári Debreczenben.** A Népszínház kedvelt primadonnája Fedák Sári vendégszerepelné fog városunkban is három estén. A kiváló művésznőt sikerült megnyerni Komjáthy Jánosnak, hogy három estén fellépjen a debreczeni színpadon. Első fellépése vásárnap este lesz a Babababán. Ezenkívül a Gesák és a Hárompárczió Léni szerepében fog fellépni.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

— Déli zárlat. —

Buza 1901. áprilisre	7.75
» 1901. októberre	7.77
Rozs 1901. áprilisre	7.77
» » októberre	6.80
Zab 1901. áprilisre	6.49
Tengeri 1901. májusra	5.30
« » júliusra	5.41

Irányzat állandó.

Királynék gyilkosáról.

Luccheni a börtönben.

— márcz. 22.

Egy bécsi lap levelezője meginterviewolta Navazzát, a genfi főállamügyészt, a ki Luccheni pörében vádló volt. Navazza a következőket mondotta Luccheniről:

— Semmi kétségem sincs arra nézve, hogy Luccheninek ezinkostársai voltak. Különösen az a Martinetti nevű ember, a ki a pör folyamán mint vizsgáló fogságban levő tanú szerepelt, úgy tűnt föl nekem, mint a ki határozottan tudott a gyilkosságról. Ki is tűnt róla, hogy ő készítette azt a primitív tört, a mely Erzsébet királyné szívét átjárta.

Fájdalom, a Martinetti elleni bizonyítékok nem voltak elegendők arra nézve, hogy indokolt vádat lehetett volna emelni ellene. A merénylet eszméje csakis Luccheni fejéből kerülhetett ki.

Véleményem szerint, a gyilkosság lelki rugói nem annyira anarchikus elvek voltak, hanem inkább egy, a tisztességes munkát kegyesültségnek hiúsága és dicsőségiszomja. Nagy fájdalmat okozott Luccheninek, a mikor megtudta, hogy a genfi kantonban nincs halálos ítélet.

Igen szerette volna magának a vérpad dicsőségét, hogy ezinkostársai emlékében — mint az anarchiának egyik martirja — tovább éljen.

Ha módjában lehetett volna a guillotine és az életfogytig tartó börtön között választani, úgy bizonyosan a vérpadot választotta volna — merő hiúságból.

Most véglegesen el van zárva a társadalomtól. Még mindig elkülönített ezellában tartják, hol a legszigorubb őrizet alatt van. Csak keveset szabad dolgoznia és az olvasás is alig van számára megengedve. Az izolálás bántóan hat rá, mert lehetetlenné teszi, hogy megtudja mit tart róla a világ, és mit beszélnek felőle ezinkostársai.

Igen kirozza az a kétség, hogy társai el felejtették e már őt, vagy pedig gondolnak e még rá. Erősen tetteti magát, mintha ismerőseivel és anarchista társaival semmit sem törődne.

Senkitől sem kap levelet, sohasem látogatják meg, és nem részesül semmiféle pénzbeli segítségben: éreznie kell, hogy a társadalomra nézve nem létezik többé.

Azt hiszem, hogy az izolálás szigoruan betartott szabályai alatt, és az egyedüllét tudatának hatása alatt agyveleje atrofizálódni (sorvadni) fog. Ha egy-két évig él is, aztán már nem lesz többé beszámítható állapotban.

A pör folyamán Lombroso azzal állott elő, hogy az anarchista gyilkosokat nem szabad halálra ítélni, mivel ezek szellemileg be nem számíthatók, és helyük az őrültek háza.

En a tudós tanárral erős vitába elegyedtem, a mire ő hevesen meg is támadott engemet. Luccheni igen szigorú bánás módban részesül és igen szoros őrizet alatt van, míg az őrültek házába kerül, könnyen kiszökhetett volna és ismét kárt tehetett volna a társadalomban.

Igy azonban ártalmatlanná van téve. Most már nem sokat számít az, hogy hol van elzárva, a börtönben e vagy az őrültek házában, — a fődolog az, hogy a Luccheni féle egyéniségek ártalmatlanokká tétessenek.

Művészből indiántónok.

— márczius 22.

Sikerült, bár egy kissé erős tréfáról beszélnek Párisban, melynek áldozata egy Párisban, Berlinben egyaránt ismert festő.

A művész nagy előszeretettel adta az életuntat, mikor egy társaságban erősen hívták, valami elitebálra. Kijelentette, hogy nem megy, mert semmi élvezetet nem talál a mai unalmas bálokon.

A társaság megakartabüntetni e művészt és csak hamar készen is voltak a bosszútervvel. Másnap egy színészbarátja kereste fel a festőt, s nagy elragadtatással beszélt neki arról a mulatságról, melyet az ő művészbárta rendeznek, s őt is meghívták rá. A meghívott urak és hölgyek csupa jelmezben jelennek meg.

A múlt évben kalózkodnak és matrózoknak voltunk öltözve, — magyarázta a színész. — Az idén vademberek leszünk vörösbőrűek, kefferek, kannibálok, s hasonlók. Ráadásul még meg is ígérte, hogy a színház leg pompásabb jelmezét neki küldi el.

Másnap már ott volt a festőnél a legteljesebb indián főnök jelmez a vörös bőr, tollkorona, orrba és fülbevalók, művészileg himzett kötény és végül a hadi balta, mindezenfelül pedig megígérte neki a jóbarát, hogy közvetlenül a mulatság előtt kifogástalanul megfogja tetoválni.

Ugy is lett, a kérdéses estén a leírt dolgokkal szépen kiöltöztette őt a színész, a kivel együtt kocsiába ülve hajtottak a mulatság helyére.

A bejárónál a színész valami ürügy alatt magára hagyta a festőt, hogy csak menjen egyenesen a terembe, azzal valamit sugva a szolgáló fülébe eleitett. A szolgáló fölesapta az ajtószárnyakat s ünnepélyes hangon kiáltotta be a terembe: Natuk—di—Nitha ő felsége, a vulkáni szigetek királya! A művész büszkén a vállára csapva harci baltát, hegyes léptekkel tartott egyenesen a terembe, . . . a hol borzalmas látvány tárult szeméi elé. A teremben félkörben állva várták az elől említett társaság tagjai, akik jobbra-balra dőltek a kacagástól a sikerült tréfa fölött. Most már csakugyan volt oka részt nem venni az elite bálon.

Különfélék.

+ A tizenhárom szám. Paul Deschanel, a francia kamara elnöke éppen nem lehetne ragogni, hegy babonás ember. A tizenhárom szám szerencsétlen voltában hívők nagy bámulatára tizenharmadikán házasodik. Egyebekben is sok köze van a tizenhárom számhoz; maga és menyasszonya, Brice Germaine, mind a ketten 13-án születtek: a vőlegény 1856 februárjában, a menyasszony 1876 április havában. Január 13-án kérte meg az elnök menyasszonyának kezét, s még az nap konstataáltak, hogy családi és keresztnévük külön-külön tizenhárom betűből áll. De ez még nem minden. A boldog vőlegény akkor ismerkedett meg szíve választottjával mikor inkognitóban utazott Pierre Duchaux álnév alatt. Ez a név is tizenhárom betűből áll. A szerencsés mátkapár csak egy körülményt felejtett ki gondos feljegyzései sorából: s ez az a különös és meg-

szívelendő körülmény, hogy Deschanel ur és menyasszonya, mind a ketten tizenhárom éves korukban töltötték be tizenharmadik életévüket.

+ Mi az az összeférhetetlenség? Aranka: Én nem értem Irmus az én képviselőmről azt írják a lapok, hogy összeférhetetlen; tegnap nálam volt, velem nagyon jól össze tudott férni.

+ A mai tatárokról. Baye előadást tartott a Francia Földrajzi Társaságban. Szerinte igazi tatárok nincsenek már csak a Kaszpitó környékén s a [krimi félszigeten; a többi tatárok már annyira beolvadtak a többi népek közé, hogy nem ismerhetők fel. Az orosz kormány különben mindent elkövet a tatár faj beolvadására, s az egész délkeleti orosz telepitésnek nincs is egyéb célja, mint hogy a tatárokat belekeverje a többi népfajba. A legnagyobb petroleum források különben Baku vidékén mind tatár kezekben vannak; a régi kánok ivadékaik kitűnő nagy iparosoknak és kereskedőknek bizonyítottak.

Báróból fiakkeres.

A lejtő alján.

— Saját tudósítónktól. —

— márcz. 22.

Egy magasrangú katona ivadékának szomorú regényéről beszélnek a nagyváradi társaságban.

A nyolcvanas években Nagyváradon állomásozott Schönberg báró altábornagy, hadosztályparancsnok. A generális szalonjában fényes estéken találkozott a társaság java s így Schönberg bárót az előkelő polgári körökben is szerették. Neje, született Radivolevics báróné a legtekintélyesebb megyebeli családokkal állott rokonságban.

A báró azután meghalt s özvegye gyermekével édesanyjához költözött Bajorországba. Csupán dédelgetett, felnőttfiát: Luttit hagyta Magyarországon.

A föléseperedett fiatal ember még apja életében Budapestre került, hol ismert vendége volt az orfeumoknak, kötes híru mulatóhelyeknek, s korhely orgiákban, meg a kártyasztalok mellett töltötte szép idejét. Elzülött, tönkrement teljesen. Atyafiai, barátai régen el is feledkeztek Schönberg Luttiról.

Egy ismert biharvármegyei gentry, holmi pörös ügyben néhány nappal ezelőtt Győrbe utazott, hogy egy odavaló ügyvéddel értekezzen. A pályaudvarról bérkocsi hajtattott a fiskális lakására. Ahogy a fogatból kiszállott, két kocsnát nyomott a kocsis tenyerébe. A fiakkeres nézte, nézte a vendéget, aztán a kabátja ujjával végigtörölve a bajuszát, bizalmas hangon szólalt meg:

— Komám — s a gentryt nevével szólította — adj még egy koronát, ez a pengő ugyanis a gardámé.

A bihari ur megbotránkozva hőkölt vissza.

— Honnan ömersz engem?

A zsircs kocsis bután nevetett:

— Honnan? Hát te nem ösmered Schönberg Luttit?

A tábornagy fia volt, aki most egy győri-

fiakkeres gazda kocsis. Teljesen meg van elégedve a sorával, csupán az a szomorúsága, hogy nem tud — mint ő mondta — zöld ágra vergődni, nem viheti annyira, hogy a maga gazdája legyen.

CSARNOK.

A méregkeverők.

— Regény a népeletből — 29.

Írta: **Szini Péter.**

XI.

Hamis tanúk áldozata,

— Hallod-e, Mihály, szólt a vizsgálóbíró Vályoghoz. — Itt olyan vád lett ellened emelve, melynek értelmében én kénytelen vagyok téged őrizet alá tétetni mindaddig, míg ki nem derül a titok homálya...

Vályog Mihály egész testében összerendült s hirtelen egy égető gondolat cikázott át agyán,

— Elhagyni feleségét, két ártatlan gyermekét? ... Ártatlanul gyalázatos börtönbe ülni? ... Hát kívánhatja ezt a gondviselő Isten? ... Nem, azt nem teszi! Inkább ott omoljon ki vére az apósa sírján.

Vadállatként ordított fel a keblében kavargó fájdalomtól.

— Hát a tekintetes ur is engem gyanúsít? Hát egy hazug, pletykafészek vallomására börtönbe kerüljek? ... Emberek, atyámfiai! Ti ismertek engem, tudjátok, hogy mindig becsületes ember voltam. Hát igazság ez? A gyilkos menekülni hagyják s engem fognak el, az ártatlant!

A néptömeg között rosszaló moraj hangzott s fenyegető kezek emelkedtek Makkos László felé.

A vizsgálóbíró meg intett az ott álló két pandurnak!

Vályog Mihály neki volt dühödve. A jámbor, csendes természetű emberben fellábadt a vér a gondolatra, hogy börtönbe kísérik.

A mint egyik pandur hozzá közeledett, hirtelen megragadta és leteperte a földre.

— Hozzám ne nyuljon senki, ha kedves az élete! — kiáltotta. — Senkit nem bántottam életemben, de most elhagyott a türelem.

Hanem a pandurok nem tágitottak. Az egyik, míg Vályog viaskodott, hátulról átölelte s földre dobta.

A néptömeg tetetetlenül nézte az ártatlan ember vergődését, ki mindenáron szabadulni igyekezett. Nem akartak szembe szállani a hatalommal.

Makkos Lászlónak annyira tetszett a jelenet, hogy szinte mosolygott rajta.

E pillanatban egy nő rohant keresztül a tömegen. Oda furakodva a vizsgálóbíróhoz lába elé rogyott.

— Tekintetes uram! — sikoltá elhaló hangon. Könyörgöm alássan: ne kísértesse el Mihályomat! Nem tett ő semmi rosszat.

— Ejh, de meddig fogtok még bibelődni azzal az emberrel? — kiáltott a vizsgálóbíró a pandurokhoz, nem is figyelve a könyörgő nő esdeklésére. — Kössétek meg, ha nem akar szépen engedelmeskedni. Vasat a kezére!

A pandurok gyorsan teljesítették a bíró kívánságát s az ártatlan Vályog Mihályt keményen megvasalva bedobták a kocsisba.

Most leírhatlan jelenet következett. Az eddig visszatartott düh, kitört a tömegből s ordítva rohantak a kocsisra, melyben Vályog Mihály megvasalva feküdt.

Azonban a vizsgálóbíró intett a kocsisnak s az gyorsan elhajtott a temetőből.

A két pandur, meg a csendbiztos visszaverték a tömeget.

Ekkor a düh Makkos László ellen fordult.

— Hol van az a gyilkos, az a gazember! — ordították. — Fogjátok meg! ... Meg kell ölni! ... Megvesztegette a bírakat, hamis tanut szerzett!

Keresték, kutatták mindenütt, de sehohol sem találtak rá. Megérezte a füstszagot az átkozott ember s eltűnt a népdüh elől.

A néptömeg aztán oszlani kezdett a temetőből. Kevés idő múlva már csak egy nő maradt ott: a szegény Makkos Boris.

Odarogyott apja sírjára eszméletlenül. Ugy találta ott késő este Kertiné. Költögette rázogatta, de nem ébredt fel.

A temető árkából vizet hozott s azzal mosogatta az ájult nő fejét.

— Nehezen jött magához a szegény Boris s midőn felesémelt, szörnyű sikoltással kiáltozni kezdett.

— Hol vagyok? ... Istenem! mi zug egy a fejemben? ... Mihály te, Mihály! Hallod-e mit mondanak?

(Folyt. köv.)

Egy igen előkelő, nagy népszerűségnek örvendő gyermek biztosító társaság kedvező feltételek mellett felügyelőket képviselőket és ügynököket keres. — Ajánlatok Budapestre „151 postafiók” alá intézendők.

378|1. v. k. szám.

1901.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2992|1901 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Fischer Jakab részére Fleischer K. M. czég től 150 kor. fill. tőke, ennek 1900 évi DeceMBER hó 20 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 50 kor. 76 fill. perkölttség erejéig 1901 február hó 19-én biróilag felülfoglalt és 2379 kor. 20 fill. becsült arany ezüst érték tárgyak, és egyebekből álló ingóságok 1901. évi ÁPRILIS hó 11-én délelőtt 9 órakor kezdetéveendő és piac utca 26 sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükségesetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen 1901 évi márczius hó 10-én.

Sugár Gy.
birói kiküldött.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéggeljelzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

I. osztály.

Teljes

OXYGÉN-

és

szikviz-gyár-berendezések.

SZIFONOK

minden nagyságban (Uj modellek.)

≡ Folyékony szénsav és oxigén. ≡

Dr. Wágner és Társai

egyesült gyárak m. b. t.

Budapest IX. Tinódy u. 3 (Gizella malom mögött.
Fiók telep: Bécs, XVIII., Schoppenhauerstr 45.

II. osztály.

FÉMARU-GYÁR

LEGUJABB SZERKEZETU
JÉGSZEKRÉNYEK.

Bor- és sörkimérő készülékek.

PINCZFELSZERELÉSI
OZIKKEK

Szénsavfürdőbe-
rendezések.

FÉMLEMEZÉSI
INTEZET.

KIRAKAT-
BERENDEZÉSEK.

III. osztály.

Uj hazai iparág.

Első Budapesti Staniol- és Fémkupak-gyár.

Halhólyag és Gummi, elismert legjobb francia Gyártmány, eredeti párisi csomagolásban, tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16, korona. *Capot americans* (rövid): 6, 8, 10 korona. *Párisi hólyg óv-szivacsok*: 4, 6, 8, 10, 13, korona.

Női óvszerek (Pely Porus), *Possarium oculivum* Mezinga tapár szerint 3-5 korona, bevezető hozzá: 3 korona.

Dianna óv (havi kötszer) darabonként: 11 korona.

Dusan felszerelt raktár: *irrigatorok, fecskendők, bidék*, mindennemű *suspensoriumok*, valamint a betegápoláshoz szükségesített összes cikkében férfiak és nők részére.

Ujdonság! Női rafraichisseur! Első rendű nő-orvosok által mint legbiztosabb női óvszer el van ismerve. *Ára*: teljes felszereléssel 15 korona.

Szolid kiszolgálás! Olcsó árak!

Kimerítő árjegyzéket, zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét:

KELETI J.

orvos-sebész mű- és kötszer-gyár
Budegest, IV., Koronaherczeg-utca 17.
20 korona bevásárlásnál 20% kedvezmény!
Alapított 1878. Tisztelettel kérik a címre jel ügyelni

Elsőrendű arankementes a m. kir. állami Vetőmagvizsgáló állomás által ólomzárolt

lóhere és luczerna magot,

továbbá eredeti északnémet kiválóan megbízható kipróbált kitűnő csiraképeségű **Oberndorfi, vörös Mamuth és olajbogyó** alaku

répamagot,

jutányos áron ajánl
Holländer Adolf és fia cég
Debreczen, Piacz-utca 28.

Chief Office 48. Brixten Road London S. W.

A Thierry gyógyszerész
vérképző és tópláló, valódi

Hämoin-pasztillái

a legbiztosabb szer vérszegénység, sápadtság és ezek következménye ellen. Kerülni kell a gyomrot izgató és megterhelő, ezen kívül szédítő, nehéz, vasas porokat, használandó ezen enyhe és hatásos Pastillák. Minden doboz a gyáros aláírásával kell hogy ellátva legyen. Egy dobozt küld íron 4 korona előleges beküldése után

A Thierry Balsam gyára
Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett. 7.

Eladó üzlet.

H.-Böszörményben a főutcán levő 46 éven át fenntartott bélyeg és váltó áruházzal berendezett **lúszter és vaskereskedésemet**, a berendezéssel együtt jutányosan eladom.

Értekezhetni alólirotnál

Lányi Márton.

Friss termésű magvak.

A vetési időnyre ajánlom mindennemű mezőgazdasági, konyhakerti és virágmagvaimat a legjobb termelőktől.

53 év óta fenálló nagkereskedésem, — mely mindenkor derékasan megállta helyét s mindenkor sikerült a sok nagyhangu reklam között is megtartani nagy szánu és elkelő vevőkörét, — dusan el van látva a legjobb magvakkal, melyeket a legnépszerűbb árcsökkentők a vevőközönésig rendelkezésére.

Eredeti francia és magyar luczerna, remek erdélyi lóhere, a m. kir. vetőmag-vizsgáló állomás által arankementességre és csiraképeségre nézve megvizsgálva és leolmozva.

Valódi queddlinburgi répamagvak magas csiraképeséggel s fajtiszta minőségben, mint: oberndorfi sárga, vörös óriási mamuth, óriási sárga olajbogyó, sárga oberndorfi és francia hizlalo cukorrépa.

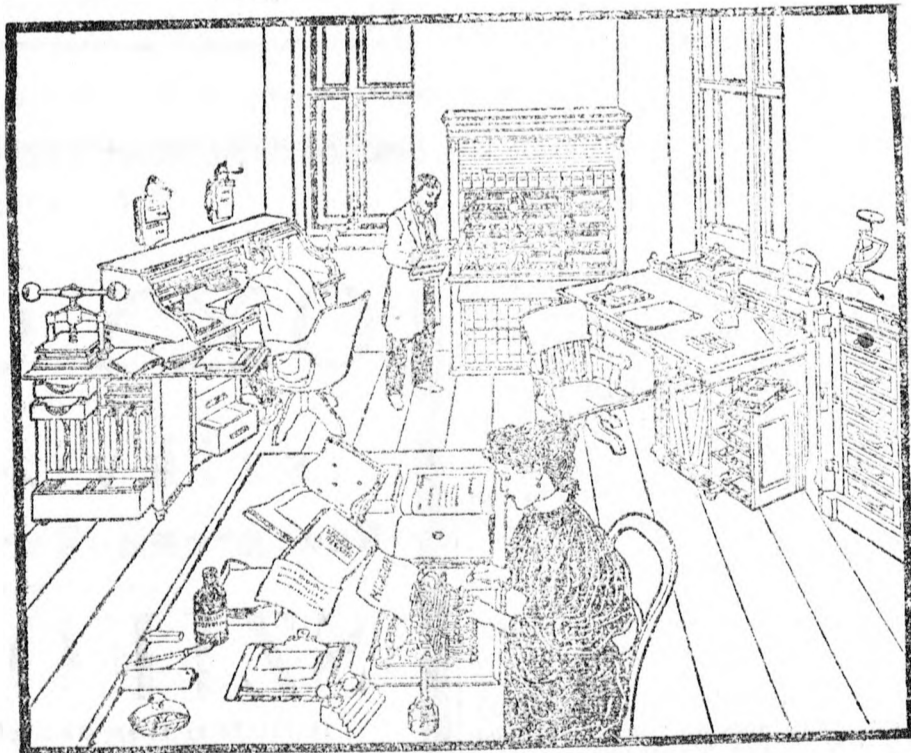
Konyhakerti magvak nagy választékban.

Valódi erüti virágmagvak, a legjobb minőségben kaphatók

Kontsek Géza

előbb
Gaszner Károly magkereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

*Modern
Irodaberendezési
cikkek
Schwanhäusser-től.*

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER

Shanon-Registrator-Vállalat

BÉCS, I. Johannessgasse 2. I. em.